

JUBILEUSZE

Dent. Med. Probl. 2003, 40, 2, 221–223
ISSN 1644-387X

URSZULA KACZMAREK

Jubileusz 80-lecia prof. zw. dr. hab. Stanisława Potoczka

Eightieth Anniversary of Professor Stanisław Potoczek

Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej AM we Wrocławiu

Dni, miesiące, lata mijają szybko i w bieżącym roku prof. zw. dr. hab. Stanisław Potoczek obchodzi Jubileusz 80. rocznicy urodzin. Z tej okazji należy przypomnieć wybitne osiągnięcia i zasługi Pana Profesora dla wrocławskiej, dolnośląskiej i polskiej stomatologii. Dokonania jednostki są uwarunkowane wie-

loma czynnikami, m.in. osobowością, zdolnościami i warunkami, w jakich rozwija się i żyje. Dlatego też w ogromnym skrócie chciałabym przedstawić najważniejsze wydarzenia z życia Jubilata.

W życiu Pana Profesora można wyróżnić kilka etapów. Pierwszy z nich, najbardziej beztrudny, spędzony w rodzinnym miasteczku Bobowa na Podkarpaciu został przerwany wybuchem II wojny światowej. Podczas okupacji Pan Profesor spełnił swój patriotyczny obowiązek, wstępując do I Pułku Strzelców Podhalańskich i włączając się do czynnej walki. Konsekwencją tego było aresztowanie w 1944 r. 21-letniego żołnierza, uwięzienie i pobyt w trzech więzieniach gestapo – w Gorlicach, Tarnowie i Krakowie, a następnie zesłanie do obozu koncentracyjnego w Gross Rosen, a potem koszmar pobytu w następnych – w Dora-Niederschwerfen i Nordhausen.

Po wyzwoleniu następuje trzeci okres – najbardziej czynny, wypełniony nauką, studiami i rozpoczęciem pracy zawodowej – uzyskanie matury w Tarnowie w 1946 r., przeniesienie się do Wrocławia i rozpoczęcie studiów na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Wrocławskiego, po roku zmiana kierunku – wybranie studiów na Oddziale Stomatologii Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej i uzyskanie dyplomu lekarza dentystry

w 1950 r. Będąc jeszcze studentem, w 1949 r., rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Stomatologii Zachowawczej kierowanej przez prof. dr. Ignacego Pietrzyckiego jako zastępcę asystenta, którą kontynuował po uzyskaniu dyplomu. Zapoczątkował w ten sposób okres czwarty 44-letniej, nieprzerwanej pracy w Katedrze Stomatologii Zachowawczej (1949–1993). Pracując w Katedrze, Pan Profesor zdobywał kolejne stopnie naukowe i specjalizacje. Ukończył studia lekarskie, uzyskując w 1955 r. dyplom lekarza medycyny. Zdobyte wiadomości ogólnolekarskie wykorzystał, pracując jednocześnie w latach 1955–1962 w III Klinice Chorób Wewnętrznych kierowanej wówczas przez prof. dr. hab. Edwarda Szczeklika. Doskonalił je, uzyskując w 1959 r. specjalizację I stopnia z zakresu chorób wewnętrznych. Ostatecznie Pan Profesor pozostał wierny stomatologii. W 1961 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych, a w dwa lata później (1963 r.) – stopień doktora habilitowanego.

W 1965 r. otrzymał etat docenta i objął kierownictwo Katedry. Faktycznie funkcję kierownika pełnił jednak już wcześniej, od 1963 r., ze względu na ciężką chorobę ówczesnego kierownika prof. dr. Ignacego Pietrzyckiego. W 1971 r. otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a 8 lat później profesora zwyczajnego (1979 r.).

Pan Profesor uzyskał specjalizację z zakresu trzech specjalności – stomatologii zachowawczej (1962 r.), parodontologii (1973 r.) i stomatologii dziecięcej (1974 r.). Okres 30-letniego sprawowania funkcji kierownika Katedry był wypełniony licznymi obowiązkami, własną pracą naukową i kierowaniem pracą naukową pracowników, pracą dydaktyczną, organizacyjną i społeczną. Pan Profesor opublikował ponad 200 prac naukowych, był współautorem 5 podręczników: „Zagadnienia z zakresu stomatologii zachowawczej” (1958 r.), „Zarys kliniczny stomatologii zachowawczej”

(1972 r.), „Słownik terminologii stomatologicznej” (1975 r.), „Propedeutyka stomatologii” (1978 r.), „Choroby wewnętrzne” (1983 r.). Współpracował naukowo z wieloma ośrodkami zagranicznymi, uczestniczył w krajowych i zagranicznych zjazdach naukowych. Wiele czasu poświęcał na pełnienie funkcji w redakcjach czasopism naukowych (redaktor naczelny „Wrocławskiej Stomatologii”, członek Komitetu Naukowego redakcji „Czasopisma Stomatologicznego”, „Prac Naukowych AM we Wrocławiu” i „Stomatologie der DDR”). Za swoje osiągnięcia naukowe otrzymał Pan Profesor wiele wyróżnień. Nie sposób ich wszystkich wymienić. Do ważniejszych nagród naukowych można zaliczyć: wyróżnienie im. A. Cieszyńskiego za prace z dziedziny parodontologii, opublikowane w latach 1945–1960, I Nagrodę im. A. Cieszyńskiego za opublikowane prace w latach 1961–1963 i Zespołową Nagrodę Redakcji „Czasopisma Stomatologicznego” za cykl prac.

Wybitny jest wkład Pana Profesora w kształcenie kadry naukowej. Był promotorem 20 rozpraw doktorskich, patronem 3 rozpraw habilitacyjnych (prof. dr hab. A. Majewska – 1977 r., prof. dr hab. U. Kaczmarek – 1986 r., prof. dr hab. M. Ziętek – 1991 r.), recenzentem 32 prac doktorskich, 13 prac habilitacyjnych, 22 wniosków profesorskich oraz 8 superrecenzji dla CKK.

Nie można również pominąć fundamentalnego wkładu pracy w kształcenie podyplomowe lekarzy przez organizowanie w ramach CMKP i WODKM wielu kursów doskonalących i prowadzenie na nich wykładów oraz przewodniczenia i egzaminowania w komisjach specjalizacyjnych.

Pan Profesor pełnił wiele ważnych i odpowiedzialnych funkcji na szczeblu uczelni, w regionie i kraju. Był prodziekanem Wydziału Lekarskiego (1967–1969), kierownikiem Oddziału Stomatologicznego (1969–1974) i dyrektorem Instytutu Stomatologii (1970–1981), a ponadto prorektorem ds. nauczania (1973–1978). Za szczególnie twórcze osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej otrzymał cztery Nagrody Ministra Zdrowia w latach 1975, 1976, 1977 i 1978. O Jego zaangażowaniu w działalność Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego świadczy powierzenie Mu kierowniczych funkcji na szczeblu regionu (prezes Oddziału Wrocławskiego) i kraju (przewodniczący Sekcji Stomatologii Zachowawczej i Parodontologii, wiceprezes ZG PTS w latach 1969–1978, prezes Zarządu Głównego PTS w latach 1978–1983). W dowód zasług Polskie Towarzystwo Stomatologiczne wyróżniło Pana Profesora Złotą Honorową Odznaką (1967 r.), członkostwem honorowym (1978 r.) i najwyższą godnością – *Bene Meritus* (1982 r.).

Współpraca Pana Profesora z zagranicznymi towarzystwami naukowymi została wysoko oce-

niona przyznaniem statusu Członka Honorowego Bułgarskiego Towarzystwa Stomatologicznego (1979 r.) i Członka Honorowego Towarzystwa Stomatologicznego NRD (1984 r.).

W uznaniu wybitnych zasług prof. zw. dr hab. Stanisław Potoczek otrzymał 41 odznaczeń, odznak i wyróżnień. Można wśród nich wyodrębnić następujące grupy.

I. Odznaczenia za zasługi dla obronności kraju

1. Odznaka „Za zasługi dla ZBoWiD”, ZG ZBoWiD – 1968 r.,
2. Odznaka Grunwaldzka, Nacz. Dow. WP – 1968 r.,
3. Odznaka Grunwaldzka, Nacz. Dow. WP – 1969 r. (druga),
4. Brązowy Medal „Za zasługi dla obronności kraju”, MON – 1972 r.,
5. Srebrny Medal „Za zasługi dla obronności kraju”, MON – 1972 r.,
6. Srebrna Odznaka „Zasłużony Działacz LOK”, ZG LOK – 1972 r.,
7. Złota Odznaka „Zasłużony Działacz LOK”, ZG LOK – 1974 r.,
8. Odznaka „Zasłużony Działacz Klubu Oficerów LOK” – 1978 r.,
9. Brązowy Medal „Za zasługi dla Ligi Obrony Kraju”, ZG LOK – 1983 r.,
10. Krzyż Armii Krajowej,
11. Odznaka „Weteran walk o Wolność i Niepodległość”.

II. Odznaczenia państwowe nadane przez Radę Państwa

1. Srebrny Krzyż Zasługi – 1969 r.,
2. Medal Zwycięstwa i Wolności 1945–1971 r.,
3. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 1973 r.,
4. Krzyż Partyzancki – 1973 r.,
5. Medal XXX-lecia PRL – 1974 r.,
6. Honorowy tytuł i Medal „Zasłużony Nauczyciel PRL” – 1981 r.,
7. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – 1984 r.,
8. Krzyż Oświęcimski – 1986 r.,
9. Medal 40-lecia Polski Ludowej – 1984 r.,
10. Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski – 2002 r.

III. Odznaczenia za zasługi dla rozwoju regionu

1. Odznaka XV-lecia Wyzwolenia Dolnego Śląska – 1967 r.,

2. Odznaka „Budowniczy Wrocławia” – 1967 r.,
3. Złota Odznaka „Zasłużony dla Dolnego Śląska” – 1969 r.,
4. Medal XXV-lecia Dolnego Śląska – 1970 r.,
5. Odznaka „Zasłużony dla Śląskiego Okręgu Wojskowego” – 1974 r.,
6. Złota Odznaka „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i miasta Wrocławia” – 1977 r.

IV. Odznaczenie za pracę w służbie zdrowia

Odznaka „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” – 1968 r.

V. Odznaczenia Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża

1. Odznaka 50-lecia PCK, ZG PCK – 1971 r.,
2. Odznaka Honorowa III stopnia PCK, ZG PCK – 1977 r.

VI. Odznaczenia Zrzeszenia Studentów Polskich

1. Honorowa Odznaka ZSP, Rada Naczelna ZSP – 1970 r.,
2. Odznaka XX-lecia ZSP, Rada Naczelna ZSP – 1970 r.,
3. Honorowa Odznaka SZSP, Zarząd Główny SZSP – 1976 r.,
4. Medal za zasługi dla środowiska Akademickiego Wrocławia, WZ SZSP – 1980 r.

VII. Odznaczenia Akademickiego Związku Sportowego

1. Złota Odznaka AZS, ZG AZS – 1975 r.,
2. Srebrna Odznaka „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” – 1981 r.,
3. Medal „Za wieloletnią aktywną działalność w dziedzinie Kultury Fizycznej i Turystyki”, WRN Wrocław – 1985 r.

VIII. Odznaczenie Dyrekcji DOKP-Wrocław

Srebrna Odznaka „Przodujący Kolejarz” – 1977 r.

Adres do korespondencji:

Urszula Kaczmarek
Katedra Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej AM
ul. Kuźnicza 43/45
50-138 Wrocław

IX. Odznaczenia Uczelniane

1. Medal Honorowy *Academia Medica Wratislaviensis* – 1978 r.,
2. Złota Odznaka Akademii Medycznej we Wrocławiu – 1980 r.

X. Odznaczenia Ministerstwa Oświaty i Wychowania

Medal Komisji Edukacji Narodowej – 1982 r.

Pan Profesor przeszedł na emeryturę w 1993 r., ale nie rozstał się zupełnie ze stomatologią. Podjął się trudnej i żmudnej pracy redaktora naukowego tłumaczeń ośmiu podręczników, sam również tłumaczył wiele rozdziałów. Przyczynił się do wzbogacenia biblioteki stomatologów o bardzo wartościowe pozycje. Wspomniane podręczniki to: „Stomatologia zachowawcza I” (1994 r.), „Prope-deutika stomatologii zachowawczej i protetyki” (1994 r.), „Stomatologia zachowawcza II” (1995 r.), „Parodontologia” (1995 r.), „Leksykon medyczny” (1996 r.), „Stomatologia dziecięca” (1997 r.), „Stomatologia od A do Z” (1998 r.), „Diagnostyka i terapia w pediatrii” (1999 r.), „Kariologia – próchnica zębów” (2001 r.).

Każdy jubileusz nastraja do zadumy i refleksji. Życiorys Jubilata jest jedyny i niepowtarzalny – nie ominęły go tragiczne przeżycia wojny i koszmar obozów koncentracyjnych, ale też jego życie było i jest bogate w radość z osiągnięć i dokonań. Dorobek naukowy Pana Profesora stanowi trwały wkład do polskiej stomatologii i pozostanie na kartach bibliografii stomatologicznej.

Jako uczennica i wychowanka Pana Profesora składam serdeczne podziękowania za ogrom pracy włożony w rozwój Katedry. Chciałabym również życzyć wiele zdrowia, satysfakcji z dokonań i dalszych sukcesów, a także następnego Jubileuszu.

Sint sua praemia laudi – niech zasługi zyskują właściwą sobie nagrodę.

Praca wpłynęła do Redakcji:
Zaakceptowano do druku:

Received:
Accepted: